کوتاه از جامعه

دورریز سالانه ۳۵ میلیون تن مواد غذایی در ایران

علیرضا زالی، رئیس دانشگاه علوم شهیدبهشتی گفت: دورریز مواد غذایی در مجموع ۲۷کشور اروپایی، ۹۰میلیون تن در سال گزارش‌شده اما این آمار در کشور ما ۳۵ میلیون تن در سال است. به گفته وی در واقع ایرانی‌ها هفت برابر فرانسوی‌ها موادغذایی را دور می‌ریزند. زالی افزود: بخش عمده‌ای از دورریز محصولات در صنایع‌غذایی مربوط به قبل از رسیدن به مصرف‌کننده است؛ در حالی که در کشورهای توسعه‌یافته برعکس است و بعد از رسیدن مواد غذایی به دست مصرف‌کنندگان این موضوع مشاهده می‌شود./ایرنا

ورود ۲۰۰۰ دوز واکسن سینوفارم چینی به کشور

علیرضا رئیسی، سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا گفت: روز گذشته ۲۵۰ هزار دوز واکسن کرونا سینوفارم چینی وارد کشور شد و در آینده نزدیک نیز واکسن‌های دیگر کرونا از کشورهایی مانند هند و همچنین سبد کوواکس وارد کشور خواهد شد.وی افزود: در چند روز آینده هم تاریخ ورود ۴/۲ میلیون دوز واکسن کرونا از سبد کوواکس به ما اعلام می‌شود و امیدواریم بتوانیم گروه پرخطر را که حدود یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفر هستند تا پایان سال واکسینه کنیم؛ بقیه واکسیناسیون نیز به‌تدریج و بر اساس سندملی واکسیناسیون کووید-۱۹ انجام می‌شود./ایرنا

پایان سال ۱۴۰۰ آخرین مهلت پرداخت جریمه غیبت سربازی

با رأی نمایندگان تا پایان سال ۱۴۰۰ افرادی که نسبت به تسویه اقساط خود اقدام نکنند، مشمول غایب محسوب و به خدمت وظیفه‌عمومی اعزام می‌شوند. نمایندگان مجلس در جریان بررسی بخش درآمدی لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ با تبصره ۱۱ ماده واحده موافقت کردند. براساس بند«د» تبصره ۱۱ دولت مکلف است اقساط باقی‌مانده جریمه غیبت بیش از هشت‌سال از خدمت وظیفه‌عمومی افرادی را که تا پایان سال ۱۳۹۷ متقاضی پرداخت اقساطی این جریمه‌ها بوده و موفق به پرداخت بخشی از اقساط آن در سال ۱۳۹۹ شده‌اند، وصول و به حساب خزانه واریز کند. افرادی که تا پایان سال ۱۴۰۰ نسبت به تسویه اقساط خود اقدام نکنند مشمول غایب محسوب و به خدمت وظیفه‌عمومی اعزام می‌شوند./ایلنا

افزایش ۵ درصدی جرایم رانندگی از سال آینده

نمایندگان مجلس شورای اسلامی مقرر کردند که تعرفه جریمه‌های رانندگی در سال ۱۴۰۰ به میزان ۵ درصد افزایش یابد. نمایندگان مجلس شورای اسلامی روز گذشته و در هشتمین جلسه رسیدگی به جزئیات لایحه بودجه ۱۴۰۰ با بند«ج» تبصره ۱۰ لایحه بودجه موافقت کردند؛ براساس بند«ج» تبصره ۱۰ در سال ۱۴۰۰، تعرفه جریمه‌های رانندگی ۵ درصد افزایش می‌یابد و مبالغ حاصله به حساب درآمدی ۱۵۰۱۰۱ نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود./ایرنا

۶۲ هزار پرستار گرفتار کرونا شدند

مریم حضرتی، معاون پرستاری وزارت بهداشت گفت: بیش از ۶۲ هزار پرستار کشور در یک سال گذشته درگیر کرونا شده و در این مدت بیش از ۱۰۰ پرستار جان خود را از دست داده و به شهادت رسیده‌اند. وی افزود: در مدت یک سال مقابله با کرونا، پرستاران کنار مردم ماندند و در سنگر خود مبارزه کردند تا شهید شدند و تعدادی از آنها نیز به درجه جانبازی رسیدند. از جامعه ۲۰۰ هزار نفری پرستاری ایران همه ۶۲ هزار پرستار مبتلا حداقل دو هفته از سیستم خارج شدند و زحمت آنها به سایر همکارانشان محول شد؛ ضمن این‌که در تحقیقات گسترده دیدیم ماهانه ۳۰۰ هزار ساعت، اضافه‌کاری پرستاران است./مهر

آنفلوآنزای فوق‌حاد یا وبای پرندگان

کوروس ربیعی، رئیس اداره حیات‌وحش محیط‌زیست مازندران از مرگ حدود ۱۷ هزار پرنده مهاجر به دلیل مسمومیت ناشی از بوتولیسم در تالاب بین‌المللی میانکاله و خلیج گرگان گفته است اما محمدعلی یکتانیک، فعال محیط‌زیست دراین‌باره گفت: مرگ پرندگان به دلیل سم بوتولیسم قابل پذیرش نیست چون شرایط برای ایجاد مسمومیت ناشی از این سم در شرایط آب‌وهوایی گرم و در دمای ۲۴ تا ۳۶ درجه سانتی‌گراد تولید می‌شود نه در سرمای زمستان.

وی افزود: اگر این سم باعث مرگ پرندگان باشد این مساله باید در سراسر تالاب میانکاله و در پهنه چند هزار هکتاری آبی آن اتفاق بیفتد نه فقط در چند کانون مشخص.

یکتانیک ادامه داد: در مناطقی که پساب‌های کشتارگاهی و فاضلاب‌های صنعتی به‌خصوص فاضلاب آلوده به فلزهای سنگین وارد آب می‌شود، وبای پرندگان رخ می‌دهد؛ درست شبیه شرایطی که در این تالاب اتفاق افتاده است./مهر

یکی از آسیب‌دیدگان زلزله سی‌سخت هستی خود را از زیر آوار زلزله بیرون می‌کشد

عکس: حسن غفاری

یازده روز خیلی سخت

گزارش میدانی از مناطق زلزله‌زده «سی‌سخت» که مردمش در شرایط بسیار دشواری قرار دارند

میثم اسماعیلی
محمد شفیع ربیعی
جامعه

۱۱ روز از زلزله سی‌سخت در کهگیلویه و بویراحمد می‌گذرد، نه در فضای تب‌زده مجازی و نه در فضای رسانه‌های رسمی کسی از حال و روز اهالی این شهر خبر ندارد، تلخ‌تر این‌که درست یک روز پس از این حادثه هم وقتی معاون رئیس جمهوری دستور بسیج امکانات استانی به زلزله‌زدگان را داد این شهر را منسوب به استانی دیگر کرد، به این مفهوم که حتی در یکی از بالاترین رده‌های رسمی کشور هم کسی نمی‌دانست سی‌سخت در محدوده استانی چهارمحال و بختیاری نیست. بی‌توجهی به وضعیت مردمان این شهر نه محدود به ناآگاهی معاون اول رئیس جمهوری که در رده‌های مهم‌تر استانی هم مشهود است. زلزله سی‌سخت اما چه تفاوتی با زلزله‌های دیگر داشته که این چنین مورد بی‌مهری قرار گرفته است؟ تا امروز اخبار رسمی حکایت از تخریب ۱۰ تا صد درصدی ۱۸۰۰ واحد مسکونی دارد، به این مفهوم که در این شرایط حالا ۱۸۰۰ خانوار بدون سرپناه شده‌اند و در کنار سرمای جانسوز این منطقه در چادرهایی با دمای زیر صفر روزگار می‌گذرانند. مصائب کرونا به کنار اما پس از گذشت بیش از ۱۰ روز هنوز کانکس برای این مردم فراهم نشده است، مردمی که برخی آمارها حکایت از این دارد که ۶۰ درصدشان زیر خط فقر هستند و حالا همان سرپناه همیشگی‌شان را هم از دست داده‌اند. عکس‌های منتشر شده گاه به گاه از این مردم هم نشان از تایید همین موارد دارد، مردمانی نشسته کنار آوار خانه‌ها و در پناه آتشی که قرار است گرم‌شان کند. رد نگاه این مردم اما خالی از امید است، امیدی که در موارد مشابه گذشته حداقل تا چند ماه می‌شد آن را در نگاه مردمان مصیبت‌زده دید.

یکی از زلزله‌زدگان می‌گوید مردم اکنون نیاز اساسی به چادر برای اسکان دارند مسؤولان می‌گویند چادر داده‌ایم، شما یک نفر را در این شهر پیدا کنید که بگوید چادر گرفته است! می‌خواهند مردم را در کمپ و اردوگاه اسکان بدهند بدون این‌که به بیماری کرونا توجه کرده باشند

آوار وعده‌ها در سرمای زلزله

زمین‌لرزه ۵/۶ ریشتری چهارشنبه‌شب (۲۹ بهمن) در سی‌سخت کهگیلویه و بویراحمد به صدها ساختمان در این شهر و بیش از ده‌ها روستا آسیب رساند. نزدیک به ۲۰۰۰ واحد مسکونی در سی‌سخت خسارت دید و بیش از ۸۰۰ واحد شهری و روستایی باید ساخته و ۳۰۰۰ واحد باید بازسازی شود. از همان روزهای اول پس از زلزله کاهش دمای هوا و بارش برف، زندگی را برای مردم زلزله‌زده این مناطق سخت‌تر کرده است. این چکیده بازتاب‌ها از زلزله اخیر سی‌سخت است که شاید به گوشتان خورده باشد اما ویدئوهای مردمی چیز دیگری می‌گویند. در شهر و روستاها که به گفته رسانه‌ها ۸۰۰ واحد نیاز به بازسازی دارد، بسیاری از مردم در خیابان‌ها بدون چادر هستند. برخی مسؤولان هم در بازدید از مناطق زلزله‌زده این شهر مصائب این مردم را دیدند و البته وعده‌هایی هم برای کمک دادند اما مردم مصیبت‌دیده این مناطق امیدوارند با کمک مردم و مسؤولان خانه‌هایشان خیلی زود بازسازی شود. محمد اسلامی، وزیر راه هم به مردم این منطقه وعده «کمک بلاعوض و تسهیلات ارزان‌قیمت برای بازسازی» داده و البته قول داده دولت وام‌های قبل از زلزله را «مدنظر قرار می‌دهد» و زلزله‌زدگان را از پرداخت قبض آب و برق معاف می‌کند.

یک مشکل تکراری؛ توزیع نامناسب اقلام

پای صحبت اهالی سی‌سخت که بنشینید متوجه تفاوت اوضاع با آنچه از زبان مسؤولان عنوان شده، می‌شوید. اغلب آنها می‌گویند مسؤولان فقط برای بازدید به آن منطقه می‌آیند و این حضور هیچ تاثیری در وضعیت کنونی اهالی این شهر ندارد. فهرست بازدیدها هم بلندبالاتر از آن است که در این گزارش گنجانده شود. آمارهای اعلام شده از تخصیص اقلامی همچون پتو، چادر و وسایل گرمایشی با آنچه شهروندان مصیبت‌زده می‌گویند تفاوت‌های آشکاری دارد.

مریم یکی از زنان مصیبت‌دیده از زلزله اخیر در سی‌سخت است. او به جام‌جم می‌گوید: «مردم الان نیاز اساسی به چادر برای اسکان دارند، مسؤولان می‌گویند چادر دادیم، شما یک نفر را در این شهر پیدا کنید که بگوید چادر گرفته است، می‌خواهند مردم را در کمپ و اردوگاه اسکان بدهند، بدون این‌که به قضیه بیماری کرونا توجه کرده باشند.»

دلشادیان، رئیس شورای استان کهگیلویه و بویر احمد هم از نحوه توزیع این اقلام گلایه‌های تندی دارد. او معتقد است شرایط در این شهر عادی نیست. دلشادیان می‌گوید: «شبی که در سی‌سخت زلزله آمد، باران و برف می‌بارید و مردم شب سختی را گذراندند. فردای همان روز ۱۸۰۰ تخته چادر برای اسکان موقت زلزله‌زدگان از سوی جمعیت هلال احمر استان برای توزیع بین مردم ارسال شد که متاسفانه حدود ۴۰۰ نفر از این زلزله‌زدگان توانستند چادر دریافت کنند. مابقی چادرها کجا رفت، هنوز بی‌اطلاعیم!»

روستاییان، فراموش‌شدگان زمین‌لرزه

در بی‌مهری رایج به مردمان زلزله‌زده سی‌سخت نکته تلخ دیگری وجود دارد و آن هم این‌که همان توجه کم به این افراد هم محدود شده به شهر سی‌سخت و اهالی روستاهای اطراف که اتفاق از زلزله آسیب بیشتری دیده‌اند مورد بی‌توجهی صرف قرار گرفته‌اند.

این رویه را می‌شود از همان قصه توزیع نامناسب اقلام هم متوجه شد. جایی که همان اقلام هم تنها محدود به توزیع در این شهر شده و بسیاری از روستاییان هنوز از این وسایل محروم مانده‌اند. یکی از روستاییان سی‌سخت با انتقاد از توزیع نامناسب چادر و کوهستانی‌بودن منطقه روستاهای سی‌سخت به جام‌جم می‌گوید: پنجشنبه و جمعه برف سنگینی در این مناطق آمده و هنوز به روستاها چادر نداده‌اند و متاسفانه بعضی از دهدارها برای هر چهار خانواده یک چادر گرفته‌اند که به دلیل جمعیت و بافت هویتی منطقه اسکان در یک چادر غیرقابل‌امکان است. او ادامه می‌دهد: اصلا کسی به داد ما نمی‌رسد و همه توجهات به سی‌سخت است و روستایی‌ها فراموش شده‌اند.

کانکس؛ خواسته تکراری اهالی

اهالی سی‌سخت می‌گویند چادر و پتو و وسایل گرمایشی که به برخی از شهروندان تحویل داده شده جوابگوی سرمای شب‌های زمستانی این شهر نیست. بسیاری از خانواده‌ها هفته ابتدایی زلزله را در چادرهای مسافرتی گذرانده‌اند، چادرهایی که با خواندن نامشان هم سرما را می‌شود در آن حس کرد و پس از گذشت یک هفته چادرهای اسکان هلال‌احمر به برخی از آنها تحویل داده شده است. هلال‌احمر می‌گوید چادر و چراغ حرارتی را به زلزله‌زدگان داده و غذای گرم هم به موقع برای آنها آورده می‌شود. هر چند برخی از آنها هم از بی‌نظمی در توزیع این اقلام گلایه دارند. این وضعیت اهالی خوش‌شانس سی‌سخت است که برخی از آنها می‌گویند هنوز پتو یا موکتی که بتوانند روی آن زندگی کنند، ندارند.

خانه‌ها به دلیل خسارت شدید ناامن است و وضعیت آواربرداری هم به دلیل وسعت تخریب به کندی صورت می‌گیرد. ترجیع‌بند ثابت خواسته‌های مردم اما «کانکس» است. حسین کلانتری، استاندار کهگیلویه‌وبویراحمد هم می‌گوید کانکس‌هایی به همت ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) وارد استان‌شده که به‌زودی کمپ یا شهرک کانکسی برای اسکان موقت ایجاد خواهد شد.

کرونا در کمین زلزله‌زدگان

سرما و بی‌سرپناهی و برف بی‌موقع تنها مشکلاتی نیستند که مردم این شهر از آن هراس دارند و فراگیری ویروس کرونا هم حالا هول مضاعف این مردمان است. استاندار کهگیلویه‌وبویراحمد از هموطنان خواسته تا به‌عنوان امدادرسان به شهر زلزله‌زده سی‌سخت سفر نکنند. وضعیت کرونا با توجه به فراگیری ویروس جهش‌یافته حالا مهم‌تر به نظر می‌رسد و این موضوع در گفته‌های استاندار هم آشکار است. بسیاری از دستگاه‌ها به‌واسطه پرهیز از تجمع، خودشان به مردم مراجعه می‌کنند تا مانع تجمع مردم و افزایش خطر ابتلا باشند. حسین کلانتری می‌گوید وضعیت فراگیری کرونا در شرایط کنونی سی‌سخت جدی است و به همین دلیل «به صراحت اعلام کرده‌ایم نیازی به نیروی انسانی امدادگر از بیرون نداریم و هر گروهی هم که قرار است وارد شود باید تست بدهد.» او برای این هشدار البته که مصداق هولناکی دارد. آن‌طور که استاندار کهگیلویه گفته با انجام تست متوجه شده‌اند ۴۰ درصد یک گروه امدادی مبتلا به کرونا بوده‌اند! پرویز یزدان‌پناه، رئیس دانشگاه علوم پزشکی کهگیلویه هم تاکید کرده با توجه به زلزله سی‌سخت احتمال ابتلای مردم این شهرستان به کووید-۱۹ بسیار زیاد است بنابراین باید در رفت‌وآمدها و میزان رعایت پروتکل‌های بهداشتی احتیاط بیشتری صورت گیرد.

حسین یکی از فعالان گروه‌های جهادی مستقر در سی‌سخت به جام‌جم می‌گوید: در حال حاضر وسایل گرمایشی برقی، چراغ‌های والور نفتی و جیره خشک غذایی مورد نیاز است که در این زمینه مانند گذشته کمک‌های مردم نیک‌اندیش و خیر را می‌طلبد.

قبل از همه لازم است بنیاد مسکن استان کهگیلویه‌وبویراحمد عملیات تخریب و آواربرداری را به اتمام برساند و سپس گروه‌های جهادی برای ساخت منازل مردم وارد عمل شوند، متاسفانه هنوز آواربرداری کامل‌نشده و این برای کارگروه‌های جهادی مشکلاتی ایجاد کرده است.

به گفته وی، مردم البته علاوه بر مشکل مهمی چون زلزله نگران کرونا هستند. گروه‌های مختلفی می‌خواهند به منطقه بیایند که می‌توانند وضعیت کرونایی شهر را تغییر دهند. مردم از یک طرف نگران سرما هستند و از طرف دیگر وضعیت کرونا نگران‌کننده است و این خطر وجود دارد که با رفت‌وآمدهای غیرضروری شهر سی‌سخت به مرکز کرونایی استان تبدیل شود.

آیا زلزله سی‌سخت عجیب بود؟

از معدود روایت‌های زلزله اما می‌توان به یک نکته تکراری پی برد. در روایت ثابت برخی از اهالی از شب زلزله می‌توان متوجه متفاوت بودن این زلزله با تجربه‌های تلخ گذشته در این منطقه شد. برخی از مردم شهر سی‌سخت معتقدند زلزله ۵/۶ ریشتری ۲۹ بهمن علاوه‌بر خساراتی که به دنبال داشته در نحوه وقوع نیز با زمین‌لرزه‌های بزرگ و کوچکی که تاکنون تجربه کرده‌اند متفاوت بوده است. از ادعاهای همیشگی زلزله همچون دیدن نور در کوه یا قطع برق‌ها پیش از اتفاق که بگذریم اغلب آنها معتقدند خسارت‌های ناشی از این زلزله با مورد مشابه همین منطقه در سال ۶۸ بسیار بیشتر است. روح‌ا... تقی‌زاده، متخصص لرزه‌نگاری معتقد است مولفه‌های مختلفی در شدت تخریب یک زلزله موثر است. به باور او، یکی از این مولفه‌ها که در سی‌سخت هم قابل مشاهده است، عمق زلزله است. آن‌طور که او گفته بالابودن مولفه عمودی شتاب هم از دیگر مواردی بوده که باعث شده مردم حس کنند به بالا پرتاب شده‌اند در حالی که در زلزله منجیل مولفه افقی شتاب زلزله بیشتر بود و افرادی که توانسته بودند در لرزش‌های اولیه خود را از اتاق به در خانه برسانند، با لرزه دریافتی بعدی، از آنجا به درون منزل پرتاب شدند. مولفه متفاوت دیگر زلزله سی‌سخت در مدت زمان آن بوده است، چراکه در زلزله اخیر مدت این زمین‌لرزه به نسبت گذشته بیشتر بود و همین هم می‌تواند عاملی باشد که خسارت‌ها را افزایش داده باشد.

گروه‌های جهادی در خط مقدم خدمت

اگرچه بسیاری از بی‌تفاوتی به مردم سی‌سخت گلایه دارند اما از همان روزهای اول حضور گروه‌های جهادی در این منطقه چشمگیر بود. رئیس بسیج سازندگی کهگیلویه و بویراحمد گفته بیش از هزار نفر در قالب گروه‌های جهادی مشغول خدمت‌رسانی به مردم زلزله‌زده شهر سی‌سخت هستند. آن طور که ناصر صالحی به رسانه‌های محلی گفته با توجه به آسیب‌های واردشده به شهر سی‌سخت این شهر به ۹ منطقه تقسیم و ۹ قرارگاه با ترکیب گروه‌های مختلف خدمات مورد نیاز را به مردم ارائه می‌دهند.

افراد حاضر در گروه‌های جهادی با حضور در مناطق آسیب‌دیده مشخصات خانوار، میزان آسیب، لوازم مورد نیاز و آنچه به مردم تحویل شده را یادداشت کرده و برای ارائه خدمات به ستاد تحویل می‌دهند. از میان گفته‌های رئیس بسیج سازندگی کهگیلویه و بویراحمد می‌توان به ارقام و آماری هم دست یافت. این‌که هر روز بین ۴۰۰۰-۲۰۰۰ پرس غذا پخت و بین مردم توزیع می‌شود و تاکنون ۱۰۰۰ دستگاه بخاری برقی و ۲۰۰۰ بسته معیشتی بین مردم زلزله‌زده شهر سی‌سخت توزیع شده، ازجمله این آمار است. اما آنها هم از وضعیت کنونی در این شهر گله دارند.

یکی از فعالان جهادی مستقر در سی‌سخت معتقد است شهر فاقد فرماندهی بحران است. او به جام‌جم می‌گوید: «روزهای اول شاهد بودیم هلال‌احمر بحث توزیع را بر عهده داشت و توزیع به‌صورت مشخص صورت نگرفت، همین امر باعث شد تا گروه‌هایی که از این شهر عبور می‌کردند یا شهروندان غیربومی این چادرها را دریافت و با خود از منطقه خارج کردند. واقعیت این است که مردم مشکلات بسیاری در سرما دارند. از دیشب هم هوا به‌شدت سرد شده و بعید است به این زودی‌ها مشکل شهر حل شود. البته بسیج و سپاه شهر را منطقه‌بندی کرده و در حال امدادرسانی هستند، ولی نیاز به امکانات گرمایشی و چادر جدی است.»

روایتی از خسارت‌ها

حالا با گذشت ۱۱ روز از زلزله برآورد خسارت‌ها دارد به دست می‌آید و آرام‌آرام مسؤولان بخش‌های مختلف برآوردی از خسارت‌های ایجاد شده را عنوان می‌کنند. آن طور که افشین بهمنی، رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شهرستان دنا گفته زلزله سی‌سخت «۱۴ میلیارد تومان به بخش گردشگری و تاسیسات این بخش خسارت وارد کرده است.»

نجفعلی آرسته، رئیس اداره جهادکشاورزی این شهرستان اما میزان خسارت‌های واردشده به بخش کشاورزی را ۱۰۶ میلیارد تومان اعلام کرده است. خوشبختانه این زلزله تاکنون خسارت جانی نداشته و آخرین آمار مربوط به تعداد مجروحان مربوط به دو روز پیش است که حکایت از جراحت ۶۸ نفر به واسطه زمین‌لرزه دارد. اما تنها مصیبت زلزله آسیب‌های جانی نیست. در زلزله سی‌سخت کسی جان خود را از دست نداده است، اما ۱۴ هزار نفر تحت تاثیر زلزله قرار گرفته‌اند و به بیش از ۳۰۰۰ واحد مسکونی از ۶۰ تا ۱۰۰ درصد خسارت وارد شده است. معنی‌اش این است که ۱۴ هزار نفر بی‌خانمان شده‌اند و در روزگار کرونا و شرایط سخت اقتصادی کنار آوار خانه‌هایشان در چادر روزگار می‌گذرانند.